

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Constitvtionibvs. Titvlvs II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

CAP. IV.

Omne presbiterium a leg. peccatum est, & omne illud, quod...

Idem super epist. ad Roman. a

Nam concupiscentiam b nefeciam, &c. Hoc enim...

CAP. V.

Constitutiones decretorum singularibus sunt opinionibus...

Hieronymus in Parabolis c.

Prudentis prudentia tux. Prudentis suz ininitia...

CAP. VI.

Non vult confirmari collegi in diuinitu aliquarum, & commo...

Innocentius III. Summas. Archiepiscopo, &...

Omnes d. [1 & infra.] Ad audientiam e no...

Cum igitur, quod quique iuris in alterum statuit, i...

[1 & infra.] Quia corpus finis in Christo: singula autem alter...

CAP. VII.

Constitutione Licetiam, ecclesiam seu eius bona non adstringit.

Idem b Tridentino Episcopo.

Vir in ecclesiarum: [1 & infra.] Sanè pervenit ad...

Cap. 7. legitur hac verba in gloss. ordin. b Cap. 7. eod...

Volentes igitur ecclesiam indemnitate consulere, con...

[1 Et ecclesiasticorum viciorum prejudicium attentantur, fir...

[2 Nec empor teneatur prius domino respondere, nisi ex se...

CAP. VIII.

Dignitas sublati de ecclesia per statutorum capituli confirmat...

Idem.

Cum accessissent a ad Apo. sedem Archid. Tullenfis...

[1 Dis. fl. alta sive & belli prati Abbatibus, & Columbari...

[2 Et eadem constitutio à be. me. Alex. PP. predecess. n. suis...

CAP. IX.

Non obstante certo canonicorum numero etiam per Papam con...

Idem Clugiensis d Episcopo.

Um M. Ferrariensis, e [1 & infra.] Dicitur M. pro...

Verum ex aduerso f fuit propositum, quod qua...

a Cap. 4. eod. tit. in 3. compil. b al. primiceriatu dignitas...

ratio, cum una in eadem ecclesia prabenda vacasset, ad egiorundam instantiam duos ad eam, & postmodum ad preces Episcopi dictum M. & quendam alium sine prejudicio dicta constitutionis in canonicis receperunt: ita quod canonici de canonia nihil perciperent, donec primi duo essent prabendas integre adsecuti. Cumque per Canonorum industriam fuerit procuratum, ut ex possessionibus, quas ecclesia tempore longo possedit, plures eis reditus solverentur, superexcrecentes communi mensa, quae minus sufficiens fuerat, deputaverunt: quos dicti quinque sibi postmodum petierunt contra capituli constitutionem in beneficium assignari. [2 & 7.] Mandatum quatenus cum in constitutione praedicta, & confirmatione se. apo. vel fuerit vel esse deberit sicut consuevit expressum a, nisi in tantum excreverent ecclesiae facultates, quod pluribus possent sufficere competenter: & iidem canonici in derogationem suae constitutionis, ad vacaturas prabendas quatuor receperunt ultra numerum constitutum: antiquis canonicis prabendas eorum integritate percipientibus consuetas, superexcrecentes reditus praedictis canonicis facias assignari: ita, quod si ex eis pares potuerint cum aliis sortiri prabendas, quod superfluum, in communes canonicorum usus (sicut prius statuerant) sive aliter, prout melius videbitur, convertatur: revocatis in irritum quaecumque ab alterutra partium in prejudicium alterius post motam quaestionem coram Episcopo Ferrariensi circa prabendas vel possessiones fuerint innovata.

[1 ¶] Canonici F.B. & B. & G. Canonicorum Ferrariensium, & magister G. Ferrariensis capituli procurator ad sedem Apostolicam accessissent, super quaestione quam de prabendis & redditibus habebant adinvicem dil. sil. n. t. sancti M. in Cosm. diacon. cardinalem eis concessimus auctorem, coram quo.]

[2 Quia vero super his plena nobis, sicut idem cardinalis asserit, exhiberi non poterat certitudo, causam ipsam tuo examini duximus committendam.]

CAP. X.

Statutum generale Licetorum, ad ecclesias, vel ecclesiasticas personas, vel earum bonis in eorum prejudicium non extenditur: nec specialia, etiam si earum commodum & favorem concernat. Hoc dicit, quoad intellectum, Abbas Siculus.

Idem Abbas & conventus S. Sylvestri.

Ecclēsia sancta Mariae [1 & 7.] Nos attendentes quod laici (etiam religiosi) super ecclesiis & personis ecclesiasticis nulla sit attributa facultas: quos obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi: a quibus si quid motu proprio statutum fuerit, quod ecclesiarum etiam respiciat commodum & favorem, nullius firmitatis existit e, nisi ab ecclesia fuerit approbatum. Vnde statutum d. Basilii e de non alienandis praediis rusticis vel urbanis, ministeriis, & ornamentis ecclesiarum, illa reprobatur fuit potissima ratione, quod auctoritate non fuit Rom. Pontificis roboratum. Quod a fenatore factum fuerat in prejudicium monasterii non conventi nec confessi vel convicti, in irritum revocantes, eadem possessiones restituendas sibi sententia iter definitimus.

[1 In via lata contra l. de Alēja, qui quasdam ipsius possessiones dicebatur contra iustitiam detinere, movit tempore B. Corofonis dicti sanatoris sub l. iudice quaestionem. In ipso autem iudicio praefato l. de Alēja syndicus monasterii vestri assistit, & ab eo etiam testes

^a Liquidum similit. s. quia a fidua. De adil. ed. notat. Bart. in l. nota. D. de reb. dub. b vacantes. c. s. in 3. compil. tit. de foro compet. Partes huius e. sunt 7. usque l. i. pendente. c. 3. & 4. d. Vide e. qua in ecclesiis super hoc tit. sacra pag. decretorum & liberalium memem extit. de iurejur. in 3. cod. e Praefati urbi Romae, vid. can. huius. de. d. & rescriptum e. in 6. 4. 7. usque l. i. pen.

produci quidam ex monachis extiterunt. In his auditis rationibus partium pro modo l. abbas sententiam promulgavit, a cuius sententia per aliquos appellations emissit. Super hoc postea eadem ne suborta, proponente parte vestra, quod iura non appellare, cum dictus L. non ut iudex, sed arbitror fuisse electus, parte vestra contrarie asserta, quod cum arbitrio fuerit contradicendum, quod non nisi metu poene constringit, que in periculo non fuerat comprehensa, appellati merito poenitent, fortius, si iudicium extitisset. De hoc igitur ad dictum B. Corofonem quaestione petiit, causam appellationis S. primicerio Iudici delegavit, in cuius partibus constitutus dictus l. de Alēja proposuit, non veniendum non esse, cum non possideret ad quae altera requirebat, sed cum monasterium vestrum possideret petiit, dictus autem B. Corofonem quatuor quoddam statutum emisit ad populo Romano quatuor pariter & acceptum, quod si quis post litteras apostolicas tam rem ad se petitam transiret in alium, daretur illi sibi petitori, & alter fieret de possessione petiti, post litem contestatam rem ipsam in monasterium transferre praesumpsit; possessionem rei petite ad possessionem memorata. Verum quoniam dictus l. de Alēja sibi nonis ipsius monasterio nostro annuam redditum petiit, adiecit ut hoc ipsum ab ecclesia S. Mariae daretur, nec de proprietate fundi cognoferetur; sed solus fieret ecclesiae S. Mariae in via lata iure suo praesentia noceret. Sed quia sepe statum monasterium vestrum conquirebatur a promisso B. Corofonem contra litteras apostolicas, & ipsum per officium nostrum suppliciter postulat, quod statutum eius nullatenus mutaretur, multipliciter asseverans. & 7. His ergo circumstantiis in nostra, & f. n. praesentia prudentes & allegatis.]

CAP. XI.

Pana simpliciter adposita propter contumaciam, in dicitur temporali, & non perpetua.

Idem universi doctores Pacifici commentarii.

Eligeri a vestra devotionis acceptum: [1 & 7.] Licet a vobis fide praestita fuerit constitutum, a quo magistrorum ordinationi universitatis praesideret resistendum, & primo, secundum, tertium, & quarto, intra triduum universitati patere conuenit magistrorum, ex nunc beneficio sociationis magistratibus privaretur: & ob hoc magister G. Licetum communione privatus. Quia tamen communio non fuit, ut in perpetuum huiusmodi privaretur, cum tam juris canonici, quam nostri monasterii, utis, qui propter contumaciam communione privatur, cum satisfactionem congruam exhibuerit, institutionem obtineat: mandamus quatenus siquis magistrum statuti vestri nunc humiliter petere videretur, ad communionis vestrae consuetudinem a magistratibus admittatur.

[1 Quod cum quidam moderni videlicet doctores liberalium artium a maiorum suorum religio, & bonis praesertim articulis deviant, habere ipsorum honesto, in lectionum & disputationum studio non servato, & pio usu in celebrandis aequis disputationibus clericorum iam quasi penitus negligenter, & cupientes vestra consilium honestati obsequi, ut super dictis articulis de prudentium virorum consilio bona fide dicerent, quod foret expediens & honestum, ad illorum posterum observandum, vos iuramento interpellamus, qui iurare renuens, & formidans subsecuturum per tantum obtulit cautionem. Fuit etiam interpellatus

a Cap. 12. in 3. compil. de iurisp.

debetur a vobis hinc interposita protinus constitutum, ut si quicumque magistrorum aduersus alios duceret rescriptum, & primo & secundo tertiove commonitus in hac sententia interposita pariter contemneret magistrorum, ex tunc beneficio societatis eorum in magistratibus non haberetur: & quidem hoc ultimum quidam ex vobis interpretati quidam vero nisi satisfaceret, & nonnulli, nisi per vos se admitti ab aliis obtineret, se intellexisse faciunt. Cum autem supra dictus magister C. infra triduum interuentionem parerit, requisitius iuxta conditionem tunc a vobis habitus est exclusus. Qui cum satisfactionem condigne postmodum se obtulisset, in iv. magistrorum iuramento compromisit, illorum dictum pro bono pacis se gratum & ratum pariter habiturum. Illi vero uti consilio sapientum, dictum futum committunt promulgatum, memorato magistro in virtute iuramenti prebiti prohibentes, ne deinceps in licitis actionibus resistere magistrorum, & iniungentes eorum iuramentum in eodem statu persisteret quo tunc erat, donec per se vel per procuratorem se posse ab aliis magistris per sedem Apostolicam obtineret, salva in omnibus libertate. Vnde nobis humiliter supplicatis, ut eundem magistrum, virum utique providum & honestum & discretum, qui tanquam obediens filius, quod sibi praedicti iuramento iniunxerat, susceperit humiliter, & patienter obtemperet, & ex benignitate sedis Apostolicae faceret communioni restitui magistrorum. Nos igitur ex praemissa intelligentes eundem magistrum fuisse mandatum, ut iuramentum persisteret in eo statu quo tunc erat, donec magistrorum communioni de mandato sedis Apostolicae restitueret, & paratus sit super praemissis satisfactionem congruam exhibere.]

ribus, & consuetis servitiis a minoribus exhibendis, edidimus, non ad praeterita, sed ad futura tantum extendi. Cum leges & constitutiones futuris certum sit dare formam hegoticis, non ad praeterita facta trahi: nisi nominatum in eis de praeteritis caveatur.

DE RESCRIPTIS. b
TITVLVS III.

CAP. I.

Privilegio generali, secundum ius commune obtento, obstat rescriptum speciale, etiam de eo mentionem non faciens. b. d. secundum intellectum magis commune.

Alexander III. Senonensi Archiepiscopo.

Scilicet Romana [i & infra.] Quodcumque est a nobis ex parte tua, si alicujus causa delegatis iudicibus subdito remedio appellationis committitur, & literis Apostolicis altera pars munita (quibus ei generaliter est indultum, ut liberet sibi liceat appellare) in vocem appellationis proruperit, an ejus in eadem causa debeat appellationi deferri? Inquisitioni tuae taliter responsum quod ejus in hac parte appellatio non debet admitti, postquam est causa iudicibus appellatione remota commissa. Quia speciale mandatum derogat generali.

[i] Ecclesia omnium ecclesiarum dissonantia Dominus mater est, & magistra: ita & nos qui eadem ecclesia licet immeriti, diuina dispositione providentia praesidemus, prout Dominus nobis ministraverit, consaltationibus respondere cogimus singulorum, & que videntur dubia, Apostolica circumspicienti providentia declarare. Sancti.

CAP. II.

In rescripto Apostolico subintelligitur clausula, si praeci veritate nitantur. Et si rescriptum prohibet causam cogitationem, est de falsitate suspensum.

Idem Cantuariensis Archiepiscopo.

Ex parte Conventensis Episcopi nostris est aurius intimatum, quod cum de causa, qua inter G. & F. clericos vertitur super praebenda de Novalis & cognoscens, legitime eidem F. (secundum tenorem litterarum nostrarum continentium, quod si constaret ipsum F. de perjurio esse convictum, & perpetuo illi renunciaffe praebendam, amoveretur ab ea, eo cognito & probato) praebendam adjudicasset eandem: ipse in vocem appellationis prorupit: & ad te quod ei praebendam praeside & abique causa cognitione restitueres, literas nostras reportavit: [i & infra.] Verum quoniam non credimus ita praeside scripsisse, & in huiusmodi literis intelligenda est haec conditio, etiam si non f. adponatur, si praeci veritate nitantur: 2 mandamus quatenus in praesentibus literis, quas Episcopo predicto direximus, si in veris, quod secundum praedictum modum ei scripserimus, & in literis, quas praefatus F. reportavit, non fuerit habitum priorum litterarum, sententiam praefati Episcopi confirmes, & impedichum F. cum literis nostris, quas tibi detulit, ad praesentiam nostram nunquam falsarium venire compellas.

[i] Et Episcopus, qui post appellationem eum praebenda spectabat, aut, ap. alicuius beneficium conferendi potestate app. cessante prouocet, donec per se, vel per nunciatum, aut per literas suas de tanto excessu satisfecerit ad sedem ap. accedentes, & praenominatum G. si eundem F. in iura dicta praebenda praesentem molestare, tunc de excommunicatione usque ad condignam satisfactionem compingetur.]

a Verba legis, leges. C. de legibus. b Et eorum interpretatiombus, add. in quadam edit. Vaticana. c cap. i. cod. tit. in i. compilat. Post Concil. Lateran. sub Alexan. 3. part. 10. cap. 11. d Post Concil. Lateran. p. 7. c. 11. & c. 2. cod. tit. in i. compilat. e Norbale ad. Nohari. f Et si scriptum taliter, hoc est nimia occupatione contigit. g Iure civili nisi haec clausula inseratur rescripto, non valet rescriptum, l. ult. c. de divers. rescript.

CAP. XII.

Non possunt canones sine causa restringere numerum canonicorum in praebendarum. Abbas Cisterciensis.

Honorius III. Episcopo & cantuariensi Cantuariensi.

Episcopi Eduensis fuit propositum, quod canonicos ducentes propriis commodis in hiantes praebendarum numerum ab antiquo in ecclesia Eduensis statutum (licet non sint eius demeriti redditus) restringerent: [i & infra.] Nolentes igitur divini numinis misericordiam, sed potius augmentari, mandamus quatenus non numerum facientes auctoritate nostra servari praebendas, quas a tempore ultimi statuti inveniuntur in ecclesia memorata (non obstant aliqua oblatione super hoc a canonicis ipsi facta, vel confirmatione a nobis & ab eisdem obtenta) personis cum tantis Episcopi conferatis.

[i] Et si in hospitalibus magis abundent, dum ea de quibus praesentibus canonicorum numerus consuetus est, praetextu in auctoritate non sine consensu praebendarum, & in factis suis iurisdictionibus super hoc confirmationis literas a nobis dicuntur impetrasse in eadem forma.]

CAP. XIII.

Constitutio futura rescripti, & non praeterita: nisi in ea de praeteritis uocetur.

Gregorius IX. Archiepiscopo S. Mariae majoris de urbe.

Quoniam constitutio Apostolica sedis omnes adtingit, & nihil debet obcurum vel ambiguum continere: Declaramus constitutionem e quam nuper super praefatis in perceptione portionis majoris. Et hoc c. aperte colligit non valere statutum, per quod cultus domini sine causa diminuitur, etiam si in forma communi per Praepositi fuerit confirmatum. b Hoc tenorem dixit Card. esse scriptum, ut in qual. app. confirmationis, utell. g. de confirmatione in forma communi. c. s. statutus. j. de majorita. & ob.

